

Előfizetési árak

Egy hónapra 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára hétköznapokon 4 lej, vasárnap 5 lej, az ókirályságban pedig egy lejjel drágább.

UJSÁG

Alapította: Gombos Ferenc

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Str. Regina Maria (volt Deák F.-u.) 35. Telef. 396.
Temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal Strada Avram Iancu (volt Takarékpénztár-utca) 4. szám

FŐSZERKESZTŐ:
DR. PAÁL ÁRPÁDCLUJ-KOLOZSVAR
XXVII. évfolyam, 193. számFELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

Hogyan lesz tovább?

A mezőgazdasági kamarai választások lezajlottak s főeredményük az, hogy az ország népébe belevitték a politika iránti tájékozódást. Szaktestületek megválasztásáról volt szó, mégis tetemes tulsúllyal nyomult be erre a területre is a politika. Ott, ahol a politikának valójában lezajlania kellene, a politikusok nem tudták kidolgozni magukat s így a társadalom egyéb területére ment át a birkózásuk. Az is igaz, hogy sok minden politikai kérdés megoldatlan, sok belső ellentét tisztázatlan s így ezeknek a feszítő ereje is politikai megnyilatkozásokba löki át a az ország társadalmát.

Ugy lettek a mezőgazdasági választások is politikai mérkőzések alkalmává. És ezen a módon várni lehet, hogy az iparkamarai és a községi választásoknál is meg fognak ismétlődni a politikai birkózások. A kormányzó párt és az ellenzéki pártok szövetsége a parlamenten kívüli minden területen szembekerül egymással, hogy a szakérdekű és helyiérdekű választásokon keresztül mintegy előcsatákat s pozícióharcokat folytasson a legvégén következő parlamenti választásokhoz.

Ahogy a mostani mezőgazdasági választások eredményét a számszerűség szempontjából nézzük, még nem láthatók a szembenálló pártok sikereinek az arányai. De az eddigi hírekből alaposan következtethető, hogy a kormánypárt győztes többséggel győzött, ami azért is feltűnő, mert ezt a többséget nagyban és egészben nem erőszakos módon szerezte, hanem ügyes előkészítésekkel. És az ügyes előkészítések során legjellemzőbb az, hogy éppen Erdélyben és Bánságban a kisebbségek csatlakozását tudta megszerezni s így tulajdonképpen az országos siker döntő elemét is éppen ezzel a csatlakozással tudta biztosítani. Lepadatu miniszter is világosan rámutat arra, hogy a magyarság csatlakozásának megvolt ez a döntő ereje.

Ugyancsak a miniszternek a szava mondja, hogy a kormány sikerének ilyen elősegítése a jövő alakulásai szempontjából fontossá fog válni. Ebből a kijelentésből várhatjuk, hogy a kormánypárt a további választások során is keresni fogja és értékesnek fogja tartani a kisebbségek segítségét, köztük a legsúlyosabb magyarság támogatását. A magyarságon a sor, hogy az így alakuló helyzetben bölcsen és a maga érteleme iránti felelősséggel megtalálja a maga érvényesülését. Ha ráömlött az ország politikájának a hullámváza, tudjon is benne önfenntartásának minden okosságával eligazodni. Világosan láthatja, hogy helyzeti energiája van, amit sorsának jobbrafordulataért felhasználhat.

Viszont a vele szemben állók is világosan láthatják, hogy minden következő választásnak döntő eleme lesz a kisebbségek állásfoglalása, tehát abba kell hagyni a kisebbségellenes magatartásokat és felkészülődéseket. Az iparkamarai választásokon például itt-ott sovíniszta frakciók a kormánypártba való fogózással akarnak győzni. A kormánypárt magáról mond le, ha a sovínizmus felkarolásával lemond a népkisebbségek további támogatásáról.

Együtt lemond arról is, hogy eddigi ügyes választási előkészületeit magasabb színvonalba lendítse, és az állam belső erőinek az összeműködését megvalósítsa. Pedig az volna az igazi politika, aminek a társadalmi téren is mindenki szívesen látná a ténylegesét.

Csináljanak ilyen politikát!

Ki győzött a kamarai választásokon?

Az ellenzék győzelmet hirdet, de a liberálisok is bíznak — Az ezután beérkező megyei jelentések döntik el a végleges győzelmet — Véres összetűzések és ellenzéki panaszok — Lepadatu miniszter döntő fontosságúnak tartja a magyarság állásfoglalását

— Az Újság tudósítójától —

(Bukarest.) A mezőgazdasági kamarai választások tegnap az egész ország területén befejeződtek. Az eredmények nagyrésze ezidő szerint még ismeretlen, mert a tegnap esti órákban az ókirályságban és Erdély területén egyaránt dühöngő orkán úgy a telefon-, mint a táviróvonalak nagyrésztét megrongálta.

A belügyminisztériumhoz beérkezett eredmény

A Rador távirati iroda jelentése szerint augusztus 26-án reggelig a következő választási eredmények érkeztek be a belügyminisztériumhoz: az egyesült ellenzéki lista 20, a liberális párt listája 17, a néppárt listája két megyében győzött.

Az egyesült ellenzéki pártnak a következő megyékben sikerült győzelemre vinnie listáját: Ilfov, Neamt, Tulcea, Dolj, Mehedinți, Caliacra, Roman, Dombrova, Romanati, Muscel, Durostor, Prahova, Ramnicul Sarat, Covurlui, Vlasca, Constanta, Putna, Jalomita, Dorohoi és Botosani.

A liberálisok Tecuci, Tutova, Bacau, Vaslui, Gorj, Valcea, Brassó, Szeben, Besztercenaszód, Buzau, Olt, Vascaut, Kisenev, Kolozs, Bihar, Kis- és Nagyiküllő megyékben győztek.

A néppárti lista Teleormanban és Jasiban ment keresztül, ahol a cuzisták támogatták Averescuékát.

Ki győzött?

A belügyminisztérium hivatalos listája kiégyeztetésül újabb beérkezett jelentések alapján közöljük, hogy Háromszék, Udvarhely és Nagyszeben vármegyékben a liberális lista győzött, míg Hunyad vármegyében a nemzeti pártiaknak sikerült kicsikarniuk a győzelmet.

Több erdélyi vármegyéből eddigelé még csak egyes kerületek eredményei érkeztek be, úgyhogy azokból a végleges eredményt nem lehet összeállítani. Gyulafehérvárt a nemzeti párt listája 1615 szavazattal győzött a hivatalos lista 366 szavazatával szemben. Vízaknán a hivatalos lista 361, az ellenzéki 320, Aradon a liberális lista 838, a nemzeti párti 627, Abrudbányán a liberális 929, a nemzeti párti 533, Krasznán a hivatalos 547, a nemzeti párti 369, Zsibón a hivatalos 741, az egyesült ellenzéki 500, Zilahon a liberális 941, a nemzeti párti pedig 1619 szavazatot kapott.

Összevetve a belügyminisztériumtól kibocsátott listát a beérkezett részleges jelentésekkel, megállapíthatjuk, hogy az egyesült ellenzék és a liberális párt az eddigiek szerint körülbelül egyforma arányban aratott győzelmet. Az országos eredmény tehát mindeztideig kétséges s a végső győzelem csak akkor lesz világos, ha a hiányzó vármegyékből is beérkeznek a jelentések. Romániának összesen hetvenkét vármegyéje van, amelyek egészben csak negyvenkét vármegyéből ismerjük az eredményeket. A hátralevő harminc vármegye fogja tehát eldönteni, hogy a mezőgazdasági kamarai választások alkalmával az ország közvéleménye az uralmon levő liberális, vagy pedig az egyesült ellenzéki pártok mellett nyilatkozott-e meg.

Tiltakozó küldöttségek a visszaélések miatt

A választások egyébként nem folytak le incidensek nélkül. Bukarestből érkező jelentés szerint tegnap délelőtt Joanitzescu, Madgearu és más ellenzéki vezérférfiak vezetésével egy küldöttség kereste fel Tatarescu belügyminisztert és részletesen leadták azokat a visszaéléseket, amelyek a választásokkal kapcsolatban Ilfov-megyében történtek. Tamatsu községben letartóztatták azokat a parasztokat, akik az egyesült ellenzék listája mellett exponálták magukat. Az egész Ilfov-megyét csendőrök árasztották el s azokat a parasztokat, akik az ellenzéki vezéreknek szállást adtak kétszáz lej pénzbüntetéssel sújtották, azzal az indoklással, hogy vétettek az idegenek ellenőrzési rendelete ellen. A küldöttség felkérte Tatarescut, hogy azonnal tegye meg a megtorló intézkedéseket.

Összeütközések és tüntetések

Mihalache parasztpárti vezér tegnap a következő tiltakozó táviratot küldte a belügyminiszterhez:

„A közigazgatási hatóságok ezer paraszttól megvonták a szavazás jogát, amelyet pedig megítélt nekik a bíróság. Ez az eljárás kész anarchia s azért kérem, hogy a hatóságok azon képviselőjét, aki ezt cselekedte, súlyos büntetéssel sújták.”

Constancában súlyosabb természetű összeütközés volt az ellenzéki és liberális szavazók között, amely később nagyszabású ellenzéki tüntetéssé fejlődött. Galacban kisebb összeütközések voltak a karhatalommal, másutt azonban nem történt súlyosabb incidens.

Lepadatu miniszter meg van elégedve a magyarokkal

Jellemző a végső győzelemről való tájékoztatásra, hogy az ellenzéki és a liberális lapok egyformán a saját győzelmről számolnak be. Az Aurora és a Romania nagy cikkekben ünnepli az egyesült ellenzék győzelmét, míg a kormánylapok biztosan számítanak arra, hogy a még be nem érkezett jelentések legnagyobb része a hivatalos lista győzelmét fogja jelenteni... Ennek a reménynek adott kifejezést Lepadatu kultuszminiszter is, aki a kolozsmegyei választások irányítása céljából tartózkodott Kolozsváron. A kultuszminiszter ma este visszautazott Bukarestbe, elutazása előtt azonban fogadta az Újság munkatársát, akinek a következő nyilatkozatot tette:

— Rendkívül örömdetes az az érdeklődés, ami a választás iránt megnyilvánul. Legnagyobb bizonyítéka ennek az, hogy a szavazásra jogosultak nyolcvan százaléka csakugyan leadta szavazatát. Ezt ugyan egyelőre csak Kolozs- és a környékbeli megyékből beérkezett jelentésekből van módomban megállapítani, mert a távolabbi megyékből még nem kaptam értesítést a zivatar következtében beállott vonalzavarok miatt. Impozáns volt a magyar tömegek egységes szavazása, illetve állásfoglalása, melyet rendkívül örömdetesnek és a jövőre nézve döntő fontosságúnak tartok.

A teljes eredményt a jelek szerint csak a napokban lehet áttekinteni.

Kétmillió munkanélküli fenyegeti Németországot

*A munkaadók szövetsége kizárja az egész birodalom területén dolgozó építőmunkásokat
A kormány kösbélépése*

(Berlin) Az a hatalmas iparügyi válság, amely néhány héttel ezelőtt Anglia iparát fenyegette s amelyet csak a kormány személyes közbelépése tudott néhány hónapig elődázni, most Németországot fenyegeti. Az építőmunkások régóta huzódó ügye ugyanis elérkezett ahhoz a ponthoz, amelyről vagy a munkaadók meghátrálása, vagy pedig többszázezer német munkás mindennapi kenyeré függ.

A munkaadók szövetsége tegnapi ülésén elhatározta a birodalom egész területén dolgozó építőmunkások kizárását. Amennyiben tehát péntekig nem jönne létre a megegyezés a munkaadók és munkások között, még az nap folyamán ötszázezer német munkás teszi le kenyérkereső munkaeszközét.

Berlinből érkező táviratok szerint egyébként a munkanélküliség sokkal fenyegetőbb, mint

ahogyan az első pillanatokban látszott. A kizárás előtt álló ötszázezer építőmunkáson kívül ugyanis az összes lakatosok, asztalosok és bádigosok is abban a helyzetben vannak, hogy a közeli napokban be kell szüntetniük a munkát. Statisztikák szerint, amennyiben ez bekövetkezik, a német birodalomban több mint kétmillió munka és kenyérnélküli ember lesz, ami az ipari veszedelmen kívül egyéb veszedelmet is jelent az országra nézve.

A német munkaügyi miniszter, hogy megelőzze az építőmunkások péntekre várható kizárását, csütörtökre értekezletre hívta össze a munkaadók és munkások megbízottait, hogy megkezdje velük a kiegyeztető tárgyalásokat. Politikai körök szerint a munkaügyi miniszter mindent el fog követni, hogy a kizárást megakadályozza.

Veszedelemben Erdély leghíresebb fürdője

A kisajátítások lehetetlenné teszik Borszék fejlődését — A legértékesebb telkeket vették el a közbirtokosságtól — Még van mód a felebbezésre

— Az Ujság tudósítójától —

Uj élet pezsdült az augusztusvégi nyári hőséggel Borszékfürdő fenyvesei között. A nyári hőség, amely olyan sokáig váratott magára s amely ezuttal hónapokon át rideg kacérsággal üzte csalfa játékát a nyaralni vágyókkal, megérkezett a magaslati fenyvesek közé is. A zsúfolt fürdő vendégeinek nagyrésze kieserelődött ezekben a napokban s az eltávozók irigykedve néznek vissza a most érkezőkre, a most letelepedőkre. Hosszu esők után gyönyörű napfényt kell otthagyniuk. Derűs kék reggelt, bíbros naplementét. Vannak Borszéknek augusztusvégi rendes visszatérői, kik évente mindig ilyenkor jelennek meg s akik ezuttal különösen jól jártak. Régi villák ősbirtokosai és más, környékbeli uri családok, akik ismerik a nyár alkonyának borszéki szépségeit s az ősz kezdetének rendszeresen mindig ragyogó, de hangulatos napjait. Ilyenkor szoktak ők kimenni és ők tudják is, hogy mit csinálnak. Vidéki földbirtokosok, akik otthon elvégezték már a mezei munka nagy részét, most érkeznek ki, a nyári port és verejtéket leüdülni. Ilyenkor érkezik meg rendszeren a fürdőtelep és körülötte lévő nagy erdőségek tulajdonosainak képvisellete, számbavenni, tárgyalni, új terveket, építkezéseket, bérleti viszonyokat repdezni: a székely közbirtokosság vezetősége. És ilyenkor bontakozik ki az újabb és újabb veszedelem, ami mostanában az ősi tulajdonjogot olyan gyakran, olyan leleményes taktikával támadja.

Dusgasdag emberek kaptak ingyen telket

Tavaly százával sajátítottak ki parcellákat a be nem épített területeken tisztviselői telkek címén és

szászával jutottak ingyen villatelekhez Borszéken dusgasdag miniszterek, magasrangú bukaresti, regátbeli hivatalos előkelőségek.

A gyergyóditrói és gyergyószárhegyi közbirtokosság, amelynek tulajdona a fürdőtelep, minden gyógyvizével és híres forrásával, azokba a kisajátításokba belenyugodott, mert egyebet nem is tehetett. Most azonban az agrárreform végrehajtó döntésének térképe olyan meglepetést bontott ki a közbirtokosság előtt, amire nem volt elkészülve.

A fürdőtelep közepén kisajátították a legértékesebb, már beépített területeket.

Kisajátították többek között az épülőfélben maradt nagyszállodát s előtte a fedett sétány és tenispályák területeit, azonkívül az ugynevezett Emlék-teret, a felépült gyógyterem telkét, azt a területet is, amelyen a Boldizsárkut van, az egyik legnevesebb és leghasználatosabb forrás. Agrárreform címén Borszék kebe-

léből kiszakították a fürdőtelep legfontosabb épületeit.

Harmadfokon is jóváhagyták a kisajátítást

A közbirtokosság már pár évvel ezelőtt tudott erről a szándékról s az akkori vezetőség úgy vélte elhárítani a veszedelmet, hogy kiegyezett az igényjogosultakkal és igénylőkkel, erdőterületeket adott át nekik. Nem vették azonban észre, hogy ez

a kiegyezés az agrárbizottságok előtti eljárást nem szüntette meg s most felebbezés hiányában a harmadfoku döntést is meghozták.

Nem jögerős és nem végérvényes még azonban a döntés azért, mert az agrárörvény értelmében ha egy birtokkomplexum ügyében bárki bármilyen részletkérdésben felebbezést adott be, amíg az elintézve nincsen, addig másnak is lehet még felebbezni. A közbirtokosságnak a történetek után az a szerencséje maradt meg, hogy van az erdőbirtokok kizárása körül több felebbezés és így még fennáll részére az a lehetőség, hogy beadhatja felebbezését. Aminek ha nem lenne meg a jogosan elvárható eredménye, akkor mérhetetlen és értékben kiszámíthatatlan veszteségek érik a tulajdonos székely közbirtokosságot. Remélni lehet azonban, hogy a harmadfoku döntés csak azért hagyta jóvá ezeknek a kerületeknek a kisajátítását, mert nem volt akkor megtelebbezve.

A Nagyszálloda veszedelme

A nagyszálloda tető alatt áll már több mint egy évtizede, de építése nincsen befejezve. Az ország egyik legnagyobb szállodája lenne ma, ha a tulajdonos társaság és a bérlő közötti perlekedés félbe nem szakítja az építkezést. Aztán háború jött, Borszék hadi terület lett, majd új bérleti pör indult s a közbirtokosság képviselői a szerződéses irások betűihez ragaszkodva, nem egyeztek bele a szálloda építésének befejezésébe. Azt kívánják, hogy azt az óriási építményt lebontsák és helyébe újat építtessen a bérlő, mert ez szerintük nem tartana tovább 40—50 esztendőnél. Ennek a lebontása és egy új, ilyen nagyméretű épületnek a felépítése azonban olyan tökéletes szükséges, ami semmiféle bérlőnek nem állhat rendelkezésére. A bérlő vállalat azt mondja, hogy aminek fennállása 40—50 évig garantálható, az száz évig is áll és ha tovább nem is, száz évre lenne Borszék-fürdőnek hatalmas nagy szállodája. S amíg ez a vita folyik a borszéki tárgyalásokon, addig megjelenik az agrárbizottság térképsínálója s elintézi a vitát a maga módja szerint: elveszi az egyiktől is, a másiktól is, a közbirtokosság többi ősi tulajdonával együtt.

Teutsch szász püspök válaszolt a kolozsvári lutheránusoknak

Az iskola magyar tagozatát ebben az évben újra megnyitják

(Kolozsvár.) Az Ujságnak a kolozsvári lutheránus egyházközség magyar iskolájának bezárásáról és a szász konzisztórium eljárásáról szóló cikke rendkívüli feltűnést keltett. Azóta a kérdésnek újabb fejleményei is vannak, amelyekről illetékes és megbízható forrásból vett értesüléseink szerint a következőekben számolunk be:

A magyar egyháztagok kéréssel fordultak az akkor még működésben levő egyházi bizottság utján a püspökhöz, kérték, hogy a közoktatási miniszternél lépjen közbe a lutheránus elemi oktatás visszaállítása érdekében, mert mint ismeretes, az egyházközségi tagok között igen sokan vannak olyanok, kiknek taníttatása így lehetetlenné van téve.

A püspök most válaszolt az egyháztanácsnak. Válaszában közölte azt a beadványt, melyet a közoktatási miniszterhez intézett s ebben elismeri, hogy a kolozsvári evangélikus egyházközségben nemcsak németek, hanem magyarok is vannak és hogy a tanfelügyelőség bizonyára téves információk alapján záratta be az iskolát. Közölte, hogy a nagyszabeni szász konzisztórium Hans Otto Roth képviselőt kérte fel a közoktatásiügyi miniszternél való közbenjárásra s egyben rámutatott leiratában arra is, hogy a magyarok nagy hibát követtek el, mikor a kormánynak az iskolatörvénybe ütköző rendelkezéseit végrehajtották és az iskola magyar tagozatát nem nyitották meg.

Az egyházközség magyar tagjai különben el vannak határozva arra, hogy az iskola magyar tagozatát ez évben ismét megnyitják. A magyar tagok felkérték a főgondnokot, kérje fel a tanfelügyelőséget, hogy addig is, amíg az iskola megnyitásához a miniszteri engedély megérkezik, adja beleegyezését az iskola ideiglenes megnyitásához s egyúttal felkérték Hans Otto Roth képviselőt is, hogy a kolozsvári magyar unitáriusok kérésének gyors és kedvező elintézése érdekében járjon közbe.

Szovjetországnak ötszáz gyárat állít munkába

(Moszkva.) Szovjetországnak legfelsőbb gazdasági tanácsa elhatározta, hogy több mint ötszáz üzemekből gyárat újból munkába állít. A szovjetkormányzat ugyanis az az intenciója, hogy az ország ipari helyzetét visszaállítsa arra a nivóra, amelyen a cárizmus alatt volt. Evégből elhatározta, hogy az újból üzembehelyezett gyárak munkásainak fizetését tizenhárom százalékkal felemeli. Az új gyárak beállítását folytatni fogják, mert a legfőbb gazdasági tanács nagy súlyt helyez a szén- és üveggyárak létesítésére s ezenkívül néhány nagyobb keményítőgyár üzembehelyezését is elhatározta.

A kommunista központi bizottság az ipari élet fellendítése érdekében azt a javaslatot terjesztette elé, hogy minden ipari szakembernek, aki a szovjet államalkotmányára helyezkedik, külön kedvezményeket biztosítanak. Hír szerint külön fizetési osztályokat állítanak fel ezek részére, biztosítják gyermekeiknek a felsőbb iskolákban való taníttatását s ezeken kívül még más kedvezményekben is részesítik őket.

Ehséggel oldják meg a marokkói problémát

(Páris.) A marokkói kérdésben a direktórium Primo de Rivera elnöklésével tegnap ülést tartott Madridban. A sajtó képviselőivel közölték, hogy Spanyol- és Franciaország minden intézkedést megtesz, hogy a marokkói problémát végleg megoldja. A katonai operációkat Franciaországgal közösen hajtják végre. Legközelebbi teendő azokat a törzseket izolálni, melyek Abd el Krimnek segítséget nyújthatnak. Ebből a célból a riffeket el fogják zárni az élelmiszerszállítástól. Így Abd el Krim nem gyakorolhat befolyást rájuk és kénytelen lesz kegyelmet kérni. A hadműveletek tíz nap múlva megkezdődnek.

Újabb párisi jelentések szerint a rifkabilok megtámadták a stoulsi törzseket, de véres veszteséggel visszaverték őket.

UJSÁG

— **Felhívás a bukarestben tanuló magyar főiskolai hallgatókhoz.** Három Bukarestben tanuló magyar egyetemi hallgató a következő felhívás lekölésére kérte lapunkat: Bukarestben tanuló magyar egyetemi hallgatók között felmerült egy ottan létesítendő magyar főiskolai hallgatókat segélyező és kulturális egyesület megalapításának terve. Hogy ez megvalósítható legyen, első feltétel ismerni az érdekeltek nevét és számát. Évégből kérjük mindazon magyar nemzetiségű, román állampolgár főiskolai hallgatókat, kik a bukaresti főiskolák bármelyikén tanulnak, fiukat ugymint leányokat, ugyszintén mindazokat, akik az 1925—26. tanévre oda beiratkozni szándékoznak, hogy pontos nevüket és címüket, ugyszintén a főiskolát, melyet hallgatnak az „Ujság” szerkesztőségével legkésőbb szeptember hó 10-ig közöljék, ahonnan a névsort illetőleg címetek elfogják juttatni hozzánk. Amennyiben elegendő tag jelentkezik, a kezdeményező lépéseket nyomban megteszük. Nagy András orvostanhallgató, Nagy Boriska tanárjelölt és Themák Ede mérnökjelölt.

— **A cseh kormány is küldöttséget meneszt Amerikába.** Prágából jelentik: A cseh kormány elhatározta, hogy szintén küldöttséget meneszt Amerikába, hogy megállapodásokat létesítsen csehszlovákia háborús tartozásaira vonatkozólag.

— **Kik képviselik az egyes államokat Genfben.** Genfből jelentik: A Népszövetség konferenciáján Romániát Titulescu, Ausztriát Mataja, Belgiumot Hyman, Törökországot Tefik bey fogják képviselni.

— **Mit szól a prefektus és a polgármester a nagyváradai panaszához.** Nagyváradai tudósítónk jelenti: Az „Ujság” tegnapi cikke, amelyben azt írtuk meg, hogy Simonca György dr. nagyváradai ügyvéd tiltakozó beadványt intézett Regman prefektushoz a különféle vállalatok igazgatóságában szereplő állami tisztviselők ellen, óriási feltűnést váltott ki a nagyváradai polgárság körében. Munkatársunk felkereste Regman prefektust, aki kijelentette, hogy nem nyilatkozhatik érdemlegesen, miután a beadvány még a polgármester keze között van s így ő még hivatalosan nem vett tudomást róla. Bucicó Coriolan polgármester viszont kijelentette, hogy a beadványban foglalt panaszok ügyében törvényesen eljár és személt tartotta a város érdekeit.

— **Gazdanapot rendez a nagyernyei gazdakör.** A nagyernyei gazdakör augusztus hó 30-án báró Bálint Károly udvarában sportünnepélyvel és műsoros estélyvel egybekötött gazdanapot rendez a következő sorrendben: Délután hét órától 1. tehénkiállítás, fejverseny, közben a takarmányozásról előadást tart gróf Teleki Domokos dr. 2. Istentisztelet. 3. Versenyszántás Fordson-traktorral. 4. Háziipari és terménykiállítás. Közébed után fog lezajlani a délutáni sportünnepély. Este nyolc órakor kezdődik a műsoros est az alábbi programmal: 1. Megnyitó, tartja Orbán Balázs. 2. Dalkör éneke. 3. Szavaltat. 4. Szabadelőadást tart Paál Árpád. 5. Szavaltat, előadja gróf Teleki Margit urleány. 6. Humoros előadás Molter Károlytól. 7. A nagyernyei műkedvelő gazdaifjuság Ghéczy István háromfelvonásos népszínművét, a Gyimesi vadvirágot adja elő. Műsor után a szép programu gazdanapot táncmulatság fogja bezárni, melyre erősen készül a környékbeli fiatalság színe-java.

— **Halálos villámcsapás.** Tordai tudósítónk jelenti: Tegnapi délután borzalmas vihar vonult el Aranyosgyéres felett, mely a határban nagy pusztításokat okozott. A villám Dandóczy János gazdálkodó telkére lecsapott s a gazda nyolc éves, Berta nevű kislányát megölte.

— **A romániai erdészek kongresszusa.** Bukarestből jelentik: A romániai erdészek Lippán tartották meg az évi kongresszusukat, amelynek elnökévé Florescu erdőfelügyelőt választották meg.

— **Országos fodrász kongresszus.** Bukarestből jelentik: Galachan tegnap nyílt meg az országos fodrász kongresszus, amelynek legfőbb tárgya a vasárnapi munkaszünet ellen való tiltakozás.

Szabadka városát összerombolta a vihar

Templomok és házak hevernek romokban — A vasuti forgalom megbénult — A kár felbecsülhetetlen

— Az Ujság tudósítójától —

(Szabadka.) Kedden délután borzalmas vihar dühöngött Szabadka város és környéke felett. A szokatlanul erős istenitélet középpontjába maga Szabadka város került. A vihar és a nyomába következő zuhogó jégeső mindössze tíz percig tartott, de ezalatt a rövid idő alatt akkora károkat okozott a virágzó városnak, hogy sok időbe kerül amíg a megtépászott Szabadka visszanyerheti régi képét.

Jelentések szerint a kora délutáni órákban hatalmas felhők tornyosultak a város felett. Néhány pillanat múlva irtózatosszél keletkezett, amely a Szent György-templom tornyát, mint valami növendék tácskát törte ketté. A huszhuszonöt méter magas torony lezuhant a templom épületére, bezúzta a tetőzetet s téglá, kő és gerendatörmelékkel töltötte meg a templom belsejét. Maga az oltár is áldozatul esett a viharnek. A toronyból lezuhanó harangok ugyanis az otárra hulltak s teljesen összetörték a talapzatot, sőt a szentségházat is. A templom belsejében nem maradt egy talpalattnyi ép hely.

Erősen megrongálta a vihar a város másik oldalán fekvő Szent Rókus templomot is. Tetőzetét elsodorta a szél, a torony keresztjét elgörbítette, a fedélzetről pedig félmázsányi cserepet szórt a cinterembe. A templom közelében levő házak nagyrésze összedőlt, épen maradt melléképületet pedig alig lehet találni a város területén. A vasuti forgalmat is teljesen megbénította a vihar. A Budapestre fel négy órakor beérkező gyorsvonat több óra hosszat

volt kénytelen vesztegelni a szabadkai állomáson, mert a pályatestet mindenütt kidöntött fák borították el. A szabadkai állomásról kedden késő estig egyetlen egy vonat sem indult Belgrád felé.

A város környékén nem kevésbé borzalmas erővel dühöngött az orkán. Egyik közeli fatelepen összeomlott egy ház s több munkást temetett romjai alá, akiket csak fáradságos mentési munkálatok után sikerült súlyos sérülésekkel megmenteni az életnek. A város szélén fekvő strandfürdő vendégeit váratlanul lepte meg a szélvész, többen közülük a víz alá merültek s véletlen szerencse, hogy a fuldoklókat egytől-egyik sikerült kimenteni. A kabinok háromnegyed részét már az első percekben elsodorta a szél, úgy hogy a fürdőzőknek fürdőruhájukban kellett menekülniök. A várostól két kilométerre fekvő halastavon két halász evezett egy csolnakon, amikor a vihar kitört. A halászok nyomtalanul eltűntek s mindeztideig sem a csolnakoknak, sem a halászoknak nem tudtak nyomára akadni.

A vihar elvonulása után síralmas képet mutatott Szabadka. A legöregebb emberek sem emlékeztek vissza, hogy ekkora istenitélet sújtotta volna a várost. A kár szinte felbecsülhetetlen. Hozzávetőleges becslések szerint csak az összeomlott Szent-György templom újraépítése másfélmilliónyi dinárba kerül. A leomlott házak és megrongált középületek kárát azonban csak napok múltán lehet hozzávetőlegesen felbecsülni.

— **Adományok a szegény diákok vizsgadíjára.** A Magyar Párt elnökségéhez a párt felhívására a következő adományok folytak be a szegény tanulók felsegélyezésére: Bujanovits Béláné 500, dr. Török Pál 200, özv. Veér Györgyné 2000, Szövetség 2400, özv. Molnár Albertné 200, gr. Bethlen Balázs és neje 1000, gr. Teleki Arthur 1000, N. N. 100, P. M. 100, Erdélyi Gazdasági Bank R. T. 2000, Id. Bocskor Árpád 60, dr. Boros Béni 500, Cs. Lázár László 500, Székelykereszturi Önszegélyző Népbank 1000, Nagykárolyi Takarékpénztár Egyesület 2000.

— **A kolozsvári ujságírók kerti ünnepsége.** A kisebbségi ujságírók, mint minden évben, ezévből is megrendezik a maguk kerti mulatságát, melynek tiszta jövedelme jótékonycélt szolgál az ujságíró-nyugdíjintézet alapjaira. A kerti ünnepség, amely szeptember 6-án, vasárnap délután és este lesz, hagyományos szellemben fog lefolyni. Műsorának kereteiben ott szerepelnek mindazok a szórakozások, melyek már ismételtén sok kedves perccel szereztek Kolozsvár közönségének. Az ünnepség a kisebbségi ujságírószervezet kerthelyiségében fog lefolyni. A program végleges összeállítása rövidesen megtörténik s rövidesen részleteit is közölhetjük.

— **A pénzügyminisztériumtól függ a nagyváradai zenekonzervatorium ügye.** Nagyváradai tudósítónk jelenti: A nagyváradai zenekonzervatorium régóta vajdó ügye végre komoly stádiumba jutott. A városi tanács ugyanis régebben egy bizottságot küldött ki, amelynek az volt a kötelessége, hogy a zenekonzervatorium felépítéséhez szükséges költségek budgetjét összeállítsa. A bizottság elkészült munkálataival s a pénzügyi tanács elé terjesztette beadványát, amelyből kitűnt, hogy a városnak körülbelül 530 ezer lejfel kell hozzájárulnia a létesítendő zenekonzervatorium felépítéséhez. Hosszas vita után a tanács elfogadta Benedek András előterjesztését s hozzájárult a szükséges összeg fedezéséhez. Amennyiben tehát a pénzügyi tanács hozzájárulását a pénzügyminisztérium is helyben hagyja, úgy rövid időn belül a nagyváradai zenekonzervatorium megkezdheti működését.

— **Templemet avattak Tordán.** Tordai tudósítónk jelenti: Lélekemelő templomavatási ünnepség zajlott le vasárnap délelőtt Tordán. A város ujtordai negyedében levő ősi Szent Ferenc-rendi templomot restaurálták nemrégiben s új felszentelése ünnepi keretek között,

szépszámu közönség jelenlétében tolyt le. A templom felszentelését az erdélyi Szent Ferenc-rend rendfőnöke végezte, melyet zenés nagymise fejezett be. Az egyházi eseményre szépszámmal gyűlt Tordára a környék katolikus lakossága.

— **A párisi kommunisták tüntetése a lengyel követség ellen.** Párisból táviratozzák: A francia kommunisták tegnap tüntetést rendeztek a lengyel követség előtt. Mielőtt azonban a tüntetés komolyabb formát öltött volna, a rendőrség szétkergette őket.

— **Szabad ég alatt tárgyalják a tatárhunari lázadási pört.** Bukarestből jelentik: A tatárhunari lázadási per tárgyalásának második napját a tanúk kérésére tegnap a szabad ég alatt tartották meg a fogház udvarán. Erdemi tárgyalásra második napon sem került sor. Tegnap is a vádlottak és tanúk személyi adatait vették jegyzőkönyvre.

— **Uj panama kisenovben.** Bukarestből jelentik: A kisenévi városi faüzemnél többmilliócsalásnak jöttek a nyomára. A rendőrség által bevezetett nyomozás adatai szerint a panamában több tisztviselő van kompromittálva.

* **Kedvezményes vasuti jegy a Kolozsvárra utazók részére.** Az Erdélyrészi Mész Egyesület szeptember 6—9-ig Kolozsváron, Attila-utca (Str. Andrei Muresan) 10. szám alatt méhészeti kiállítást rendez. A CFR. igazgatósága úgy a kiállítást látogatók utazására, mint a kiállításra küldendő tárgyak szállítására 50 százalékos viteldijkedvezményt engedélyezett. A kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványokat 15 lej portó és kiállítási díj beküldése ellenében az Erdélyrészi Mész Egyesület titkári hivatala (Cluj, Strada Andrei Muresan 10.) azonnal továbbítja.

* **Értesítem a nagyérdemű közönséget,** hogy üzletemet Wesseleny-utca 3. szám alól Főter 18. sz. alá helyeztem át. Ioan Raf, órá és ékszerész.

Érdeklődő tudomására hozzuk, hogy kedvező feltételek mellett

hosszulejáratu pénzkölcsönök

feljöttiállnak több esztendőre is.

Feltételek Kereskedelmi megtudhatók Lloyd Vállalatnál

volt Széchenyi-tér 4., emelet. — Ez ügyben érdeklődő ügyfeleinknek csak 9—10 és 3—5 óra között szolgálatunk felvidgositással. Tel. 10—16.

Fekete lakkos autón rohan a szivtelenség

A csavargótörvény legtragikusabb áldozata — Csavargásért esztendősz fogházra ítélték egy apát, akinek leánya előkelő uriaszony

— Az Ujság tudósítójától —

(Kolozsvár.) Nem is riport ez már, hanem egy eleven, vonagló életdarab, amelyben benne van minden, amiből kialakul, megszületik és nagyra nő az árnyékolt nemű fájdalom. Nem tehetek róla, hogy megírom, le kell írnom, mert akkora árnyékot vet a bennefogalt szivtelenség, hogy ki kell beszélni, el kell panaszkodni, külön-külön kell mindenkinek a szeme elé állítani; hátha elfogy az az árnyék a mások szeméből fakadó könny világító ereje előtt.

Kevesen tudják, akik valóban tudják, hogy az Élet sokszor kegyetlenül agyonnyomoritja a legmelegebb emberi lelket. Országutak és városi járdák szerencsétlen térforgóinak hátamögött sokszor megdöbbenően nehéz mult kísért, mint fátvolyozott holdvilágnál a szaladó gyermek árnyéka. Ki tudja: talán ők is szaladnak az elől az árnyék elől, félve, hátra-hátra tekintgetve, amíg elérkeznek a jótékony mámor mindent elfelejtető állomásáig. Nem rosszak ezek, csak nagyon de nagyon szerencsétlenek. Alkalmatlankok is egy kicsit, amikor elébünk állanak rossz arcukkal, amelyen határozatlanul tévelygő vonalakkal rajzolódik ki elferdült lelkük. Csak hogy: melyikünk próbált legalább egyszer kiigazodni a tévelygő ráncok között, hogy megkapja azt a pontot, amelyből kivirágzott a csavargó keservesen blazirt lelkimása: élettelen életfelfogása?

A csavargók „kitérő állomása”

Én talán véletlenül, de megláttam egyenél. Keserves titkokat láttam meg. Mondhatjátok, hogy ez csak annál az egyenél lehetett úgy, ahogyan leirom, de édes Istenem, hány ilyen „egy” lehet, aki meglátás és meglátatás nélkül hull össze az ucca porában, vagy roppan elta- karítandó szemétté a tömlőc fenekén! Ezért a sokért kell megírnom ennek az egynek a történetét, akit úgy összesorvasztott a szivtelenség, mint hémeleg nyár a gilvagombát.

Ott találkoztam ezzel az egyenél a csavargók „kitérő állomásán”: a csavargók bírāja előtt. Ők nevezték el életüknek ezt a szomorú pontját kitérő állomásnak. Ujkeletű elnevezését akkor találta ki valamelyik, amikor behozták a csavargó törvényt. Azelőtt végállomásuk volt csak: a bűn, amelynek nyomán jött a börtön. Most kitérő állomásuk is van, a csavargók bírāja, aki csak azért, mert csavargó, egy hétig, két hétig fogházra vagy kényszermunkára váltja életük fáradt vonatát.

Itt találkoztam vele tudom. Füstös lebuiban, asztalok sarkán kialudt mómora piros foltokat pecsételt gondtalan arcra éleire. Dávaj volt a hangja, amikor beszélt, hetykén csufolódott s elfelejtette lesunyini a fejét a hivatalos tekintet szigorúsága előtt. A szemében azonban volt valami nagyon mély panaszkodás, amely mint haldokló gyertya utolsó fel-fellobbanása szép becsületes temetésre hívta az egykori becsületes lelket.

A mult fekete árnyéka

— Már kétszer büntettem meg a csavargásért s megint itt van?

Nagyon kemény volt a bíró szava, sujtott mint mérges ember kezében az ostor.

— Utoljára, ígérem bíró ur, mert mielőtt még egyszer ide kerülnek felakasztom magam.

Felém fordította a fejét s én láttam, hogy a tisztesség gyertyája kétségbeesetten nagyokat lobban abban a két zavaros szemben.

— Mi viszi erre magát, mondja? — faggatta a bíró.

— Nem tudom.

— Hiszen maga vagyonos ember volt beszéljen, nem tud megjavulni?

— Vagyonos voltam igaz. Emlékezhetnek még rám a régi ismerősök. Ékszerüzletem volt s úgy felneveltem a gyermekeimet, ahogyan kevesen az akkori polgáremlők közül.

— Nos, hol vannak a gyermekei? Egy sincs, aki gondot viseljen magára.

— Van kérem, hogy ne volna...

... — mondotta szinte kérkedve, aztán elejtette hirtelen a fejét. Már nem beszélt, csak egyenkint csuklotta ki a szavakat, úgy, hogy nehezen állottak sorba azok az értelem előtt: Van, aki gondját viselje, de nincs. Volna egy leánya, nagyuri asszony, de még sincsen leánya. Néha látja, találkozik vele az uccán. Ő gyalog megy, talán lödörög, a leánya — aki nincs — fényes autón, ragyogó pompában rohan el mellette... Nincs is neki leánya, ha volt, akkor sem igaz, hogy volt. Egyedül van ő, elhagyatott. Ezért csavargó s örvend, ha megpihenhet néha a tömlőc fenekén.

„Nem a leányom, amióta autón jár”

Elhallgatott s most már lesütötte a fejét. Mintha szégyenkezett volna, hogy van neki egy leánya, aki gazdag, fényes autón robog, de már nem az övé, mert elfordítja a fejét, ha véletlenül elsuhan mellette lakkos autóján. És olyan nagyon őszintének látszott szemeiben a fájdalom, hogy egy pillanatig elhittém neki: igen itt siklott ki ennek az embernek a lelke, ezen a nagy, fagyasztó szivtelenségen.

— Miért nem keresi fel a leányát — kérdeztem.

— Nem lehet, nem szabad — dűnyögte zavartan. — Nem az én leányom már, mert autón szalad, én pedig gyalog járok.

Most már láttam, hogy beteg szegény. Nemcsak a szíve beteg, hanem a feje is, és éppen azért, ezekért a szép fantazmagoriákért fáj szegénynek a szíve. Láttam, hogy így kell annak lennie, hiszen amikor elítélték egy egész évi fogházra senki sem jött a bíróhoz, hogy:

— Nézze kérem, ez egy beteg ember, jó családból való... Vigyázzunk rá, hogy többé ne csavargojon.

Mert ugye, ha lenne neki leánya, akkor így kellett volna történnie? És mert nem így történt, ugye, hogy nincs, egészen biztos, hogy nincs neki leánya. Még akkor sincs, ha maga a bíró bizonygatja, hogy igen, minden igaz, amit az a szerencsétlen ember mondott. Igaz az ékszerüzlet, a jó mód, a gondosan nevelt gyermekek és leánya, a nagyuri nő, aki fekete lakkos autón kocsikáztatja el csavargó édesapja mellett fagyasztó nagy szivtelenségét.

Még akkor sem igaz, mert ha igen, akkor én megátkozok ezután minden fekete lakkos autót, melyben boldog mosollyal ragyogó, boldog asszonyok ülnek.

Kacsó Sándor.

* Dr. Bíró-gyógyszertár átköltözt a Piaja Unirii 6. szám alól a Piaja Unirii 4. szám alá (Mátyás Király-ter 4.).

Katonai lej havonta az olvasási díj
Király János kölcsönkönyvtárában

mely a legújabb regényekkel
kiegészítve megint megnyílt

Felálltam a legolcsóbb ajándékok bevásárlási forrását
Babits óras- és ékszerésznél
(Főpostával szemben)
Aranyat, ezüstöt és drágaköveket a legmagasabb áron vált be.

Legolcsóbban
fest, UNIO
tisztít GÖZMOSÓGYÁR
Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133.
Strada Iuliu Maniu 8.

Egy francia város lakossága tüntetést rendezett az orosz nagykövet ellen

(Páris) Tegnap Krasszin orosz nagykövet valamilyen hivatalos ügy elintézésére Villers Sur-Mer-ba érkezett, ahol hatósági emberek társaságában egy kávéház terraszára ült ki. A városka lakossága, amikor megtudta, hogy a terraszon ülő ur Krasszin, Szovjetország nagykövete, hirtelen összecsoportosult s heves tüntetést rendezett a nagykövet ellen. Krasszin csak úgy tudta elkerülni a nagyobb incidenst, hogy hirtelen visszavonult a fenyegető magatartású tömeg elől s még aznap visszautazott Párisba.

Megszakadtak az angol-francia tárgyalások

(London.) Churchill és Caillaux között a francia adósságokra nézve több nap óta döntő jellegűen folytak a tárgyalások. Eredményre azonban a tárgyalások még sem vezettek. Churchill 14 millió font évi összegnek a fizetését kívánta Franciaországtól, amivel szemben Caillaux 10 millió font sterlingnél többet felajánlani nem tudott. Erre a tárgyalások megszakadtak és Caillaux visszatért Párisba.

A szociáldemokraták világkongresszusa a nyolcórás munkaidőért

(Marzeilles.) A nyolcórás munkaidő nemzetközi elvének a keresztülviteleért az itten folyó szociáldemokrata világkongresszus erőteljes határozatot hozott. Kimondotta, hogy a nyolcórás munkaidő díjazott különórákkal se hosszabbítható meg. Előterjesztést tett a Nemzetközi Munkahivatalhoz, hogy a nyolcórás munkaidő törvénybe iktatását azonnal sürgesse ki minden olyan államnál, amelyik erről még törvényt nem hozott.

Radics feltétlen hiva a balkáni blokknak

(Belgrád.) A horvát-szerb megegyezés mindinkább javul. Erre mutat, hogy Radics olyan kijelentéseket tett, amelyek teljes összhangban állanak Pasics politikájával. Feltűnést keltett az a kijelentése, hogy feltétlen hiva a balkáni blokknak, mert ez biztosítani fogja a békét. Jugoszlávia genfi delegációja négy szerb és három horvát kiküldöttből fog állani, ami az egész világ előtt bizonyítani fogja a két nép kibékülését.

— Ismét drágább lett a villany.

Alig pár napja, hogy városunk iparosai és kereskedői erőiesen állást foglaltak a törvénytelenül kirótt és máig is fennálló 66 százalékos villanyfelár ellen, melyet a belügyi kormány jóvá nem hagyott s így mindenki azt hitte, hogy az iparkamarában elhangzottak után a városi villany üzemvezetőség nem írja többé elő a 66 százalékos sőt beszámítják az első hónapokra befizetett többletet a következő havi fogyasztónál. Csalódtunk, az üzemvezetőség nemcsak nem törölte a 66 százalékos, de önkényes tanácsi határozat folytán a villanyórak havi használati díját 12 és fél leiről 100 leig emelte föl. A villanyóradij kivétele nemcsak méltánytalan, de jogtalan is, a régi fogyasztók az óra beállításakor lefizették egyszer s mindenkorra a használati díjat s az újabb fogyasztók is az utóbbi időben történt áramdíjak emelése folytán a fogyasztott áramdíjakkal a használati díjat is lerótták annál is inkább, mert a villanyórak nem a fogyasztók, de az áramszolgáltató város érdekében állítottak föl. Csodálatos és érthetetlen, hogy amikor a fogyasztóközönség az egyik törvénytelen kiróvás ellen tiltó szavát fölemeli, ugyanakkor újabb törvénytelen kiróvásokkal sujtják. A legfőbb ideje már, hogy a polgárság bepillanthasson saját ügyeinek intézésébe és jogos érdekeit megvédhesse ott, ahol eddig róla, de nélküle az ő hátrányára döntöttek.

100 lejért esélye nyílik, hogy tulajdonosává lehessen Kolozsvárt
1,500.000 lejért érő kis uradalomnak,

ugyanakkor esélye van 200 pénznyereményre is, köztte 10.000 lejre.

Sorsjegyek kaphatók az összes üzletekben, valamint a sorsoltató Közhazsna Takarékpénztárnál, Cluj, C. Victoriei 2., ahol 104 lej ellenében postal rendelések is eszközölhetők

MEGHALT HÖTZENDORFI CONRAD

Aki az életünket a kezében tartotta

Valamennyiünk élete a kezében volt nemrégiben annak az öreg urnak, aki a tiroli magányból most tette meg életébe utolsó, legnagyobb lépését. Hötzendorfi Conrad meghalt. Nagy lépés volt a szédületesen magas katonai polcra, a vezérkari főnökségről leszállani a hadseregparancsnokságra, amikor az olasz frontra küldötték parancsnokolni, még nagyobb lépés volt visszavonulni polgári ruhában, sítáborral a tiroli hegyek közé, visszaemlékezéseken rágódó egyszerű polgárnak. Egyik lépést sem jószántából tette, kényszere vitte rá. S az utolsó nagy lépése életének kedden délután következett be, hetvenhárom éves korában.

Azóta, hogy emlékiratait Hötzendorfi Conrad megírta, igazán nem vagyunk még tisztában azzal, hogy ki, milyen hatalmassága volt ő a szétbomlott monarchiának. Bizonyos az, hogy a szétomlás katasztrófája az ő szigorúan pattogó katonai parancsaival indult meg. A háboru előtt és alatt az volt a köztudat, hogy minden úgy történik, az én sorsom, a katonáé, a családomé otthon, az országoké, úgy igazodik, ahogyan ez a rideg katona a maga jó, vagy rossz számító képességeivel dirigálni akarja. A háboru utáni szerencsétlenség idejének emlékedése között egyik legnagyobb meglepetést jelentette Conrának az a kijelentése, amit hosszas hangsúllyal írt bele emlékiratai közé:

— Hát kinek a kezében volt tulajdonképpen az osztrák Monarchia hadviselésének a vezetése? Őfelségeben, a katonai iródaiban, vagy éppen a külügyminiszterében?

Conrad mondja, hogy nem volt egy tekintély, aki mindennek fölött állóan igazgatott volna. Mi azt hittük, hogy ő volt az, aki dirigált, úgy ahogyan tudott. De nem tisztázatlan azonban annak a helyzetnek az a képe, melyben egymás ellen törtettek és torzsalkodtak azok a hatalmasságok. A katona nem akart érvényesülést engedni a politikának, a külügyminiszter a hadsereg elől zárta el az információit. Aztán a belpolitikát Conradék olyan zavaró felesleges zajnak tartották, amit ha nem lehet elnémitani, akkor figyelembe sem kell venni. Az osztrák tábornoki karról meg volt a véleményünk mindig — a háboru tanulságai szomorúan igazolták ezt a véleményt — de azt hittük, hogy azért olyan az a tábornoki kar, mert Conrad ilyennek akarja. Emlékirataiban még ő is kifakad tábornokai ellen.

Az tény, hogy Conrad báró beengedhetett volna magyarokat is a vezérkarba, ha akart volna. Nem, ő félt a magyaroktól és az összeomlás egyik okának azt is megállapítja, hogy Tisza igen erősen akarta a magyar függetlenségi törekvéseket előbbre vinni. Ennyit értett a politikához. Katonának azonban gondolkodó, tervező ember volt, de a tervek kivitelének megszervezésével nem sokat törődött. Az ötlet kirepült: hadsereg kezdjen offenzívát a Szandzsákban például. De hogy milyen felszerelés és

mi minden kell még ahhoz, milyen számbavétele a kilátásoknak, az már nem izgatta. Menyny pusztulás, milyen sok elkerülhető nagy csapás érte a volt monarchia népeit e rendszer miatt.

Az osztrák katonai szellem a maga merev konzervatív végzettségével különben nem Conrad alatt gyökeresedett meg olyan hajlíthatatlanná. Az elődje, Beck, aki Ferenc Józsefnek volt bizalmas barátja, a legkiméletlenebbül távoltartott minden modernséget a hadseregtől. Conradot 1906-ban Ferenc Ferdinánd nyomta be a vezérkari főnökségbe. Az akkori trónörökösnek az a sikere, hogy keresztülvitte a Conrad kinevezését minden más törekvéssel szemben, azt jelentette, hogy Ferenc Ferdinánd a legnagyobb ur lett a monarchiában. Conrad az ő bizalmas embere volt s a trónörökös rideg politikájának vak hive is. Amikor a trónörökös kilőtték támadói a monarchia éléről, Conrad megingott — nem az állásában, hanem e fejetlenségében. Azon a bizonyos 1914 július 7-iki közös miniszteri tanácskozáson, amelyen a háboru mellett döntöttek, a Conrad kezébe került a monarchia sorsa. S az értekezletről ezzel tért vissza Conrad a hivatalába:

— Szerbia és Montenegró ellen természetesen könnyen elintézhető a harc. Oroszországgal szemben is, ha, Románia semleges marad. De ha Oroszország, Szerbia, Románia, Montenegró szövetkeznek, akkor nem tudjuk megállni a helyünket. Szeretném, ha nem így volna, de sajnos, így van.

Conrad, utólagos feljegyzései szerint már előre, a háboru melletti döntés idején katasztrófát látott. De azért nem úgy cselekedett, mint aki ezt látja. Olyan katonának tartotta magát, aki csak engedelmeskedni tud és nem tanácskoznia. Az ő osztrák katonai szellemik értelmében ez volt a jó katona. Azt sem tudták akkor, hogy Oroszország már mozgósítást hajtott végre. Sok ok nélküli tömegverontásnak volt oka az a szellem, amelynek utolsó igazi letéteményese és kiválósága Hötzendorfi Conrad volt.

Van emlékirataiban egy nagyszerű megállapítása a világháboru e nagytényezőjü katonájának: a központi hatalmaknak az volt egyik legnagyobb szerencsétlensége, hogy nem bontakozott ki egy igazi nagy hadvezéri tehetség, csak a háboru után emelkedett ki egy az ismeretlenségéből. Kemál pasa, Conrad utólag sok helyes megállapítással szolgált a háboru katonai vezetésének hibáiról. Sokkal többel, mint amikor hasznát lehetett volna venni: a háboru alatt.

Emlékezetes talán még egy nyilatkozata a háboru első feléből, a melyben azt mondta, hogy a csapatoknak nincsen más érzésük, mint az uralkodó iránti lelkesedés és ezzel a rohanak a tűzbe, de a nemzetiségi eszmék nem érintik. Szegény Conrad báró azután belátta már talán, hogy mennyire tévedett.

sikongásai közepette tompa, kattogó zajt vélt hallani, mintha a robogó vonattal szemben egy másik vonat rohanna az éjszakában. A mozdony fényszórói egy rendkívül nagy sebességgel közeledő fekete tömeget világítottak meg a pályán egyik hirtelen fordulójánál, mely a személyvonattal szembejött. A mozdony éber vezetője riadtan kapott a fék vasrudja után. Késő volt.

As elszakadt botfalusi teherkocsi iszonyu erővel vágódott a személyvonat mozdonyához, majd poszdorjává roncsolódva a mozdonyval együtt lefordult a magas vasúti töltésről.

A vihar dühöngését is borzajmas csattanással tuhársogó katasztrófára és az ezzel kapcsolatos hatalmas rázkódásra pánikszerű rémület nyargalt végig a személyvonaton.

Hisztérikus női sikoltások és segélykiáltások riasztották fel a szunnyadó utasokat, azonban csakhamar kiderült, hogy a szerencsétlenség nem olyan katasztrófális, mint a miyennek a tomboló vihar éjszékében látszott. A személyvonat mozdonya és postakocsija roncsokban hevert a magas töltés alján, a többi kocsi azonban különösebben nem sérültek meg.

Megindultak a mentési munkálatok

A dühöngő vihar közepette a felízgatott kerekek csak nagynehezen csillapodtak le. A vonat férfi utasai kézilámpásokkal felszerelve egyrészt előre siettek a szerencsétlenség színhelyére, másrészt a közeli botfalusi állomásról táviratozták meg a közeli állomásoknak a vasúti szerencsétlenséget, nehogy egy újabb vonat szaladjon rá a nyílt pályán koromsötétben álló személyszállító-kocsikra.

A roncsokat átkutató férfiak

*a mozdony romhalmaza közül hol-
tan hústák ki a mozdonyvesztő
összeroncsolt testét;*

görcsösen összeszorult kezei között ottartotta még a fék vasrudját. Néhány lépésre távolabb feküdt az eszméletlen fűtő is.

*A kocsi roncsai mindkét kesét és
lábát eltörték*

nehány óra múlva segélyvonat érkezett a szerencsétlenség színhelyére, mely a szerencsétlenül járt embereket beszállította Segesvárra.

Átlag öt órát késtek a vonatok

A botfalusi nyílt pályán történt vasúti szerencsétlenség a pályát annyira megrongálta, hogy a fővonalon öt órán keresztül szünetelt a közlekedés. A magyarországi utasok lekésték a biharkeresztesi csatlakozást.

A vizsgálat megindult.

Kisiklott a brassói személyvonat

A szélvihar egy teherkocsit hajtott vele szembe — A mozdonyvezető meghalt, a fűtő kezét-lábát törte — Miért késtek szerdán a vonatok?

— Az Ujság tudósítójától —

(Brassó.) Szokatlan okok s körülmények miatt a nyári hónapok vasúti szerencsétlenségeiről szóló krónika tegnap éjszaka újabb esetet szaporított, melyről tudósítónk az alábbiakban számol be:

Amikor a szélvihar indult

Brassó vidékén keddről szerdára virradólag hatalmas szélvihar dühöngött. A teljes erővel tomboló nyugati szél rombolásairól még nem érkeztek be a jelentések, de a viharos szél így is könnyen nagy katasztrófára válható vasúti szerencsétlenséget okozott.

A botfalusi pályaudvaron ugyanis egy teherkocsi állott a pályaudvar egyik mellékvágányán. A kocsiból az árukat kedd délután rakták ki és így az egyébként is súlyos kocsi üresen állott. Körülbelül esti tíz óra után néhány perccel történt, hogy a szélvihar tombolása hatalmas erővel kitört s nekifeküdt a le-

fékezetlenül álló teherkocsinak, mely eresztékében recsegett-ropogott, majd mindjobban gyorsuló mozgásba jött. Állandó nyugati szél tombolt a koromfekete éjszakában, az állomás személyzete védett helyekre húzódott vissza és így történt, hogy senkisémet vette észre a teherkocsi megindulását, mely egyre gyorsuló mozgással kattogott át a fővonalra s a szélről hajtván robogva indult el a nyílt pályán Brassó felé...

Fekete tömeg rohan az éjszakában

A 325. számú személyvonat, menetidejének pontos betartásával indult el esti tíz órakor Brassóból. A vihar teljes erővel dühöngött, de a mozdony izzószemű, lihegő vaskolosszusa merészen vágott neki csillagtalán fekete éjszakának.

Botfalutól alig két kilométerre történt, hogy a személyvonat mozdonyvezetője a szélvihar

Nagy harisnyvásár mélyen leszállított árakkal!

BLATT

Főtér 13. sz.

Kötött harisnya minden színben	L 25
Flohr harisnya minden színben	„ 53
Muslin harisnya minden színben	„ 69
Cérna-muslin minden színben	„ 98
Selyem-muslin minden színben	„ 125

Divatkegyünkben és kötött árukban óriási választék!

Legjobb HARISNYÁK csak BLATTNÁL KAPHATÓK!

KÖZGAZDASÁG

Hogyan alakulnak a pártok az iparkamarai választásokon

— Az Ujság tudósítójától —

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarai választásokon az előjelek szerint kevésbé fog-nak érvényesülni a politikai befolyások, mint azt a most lezajlott mezőgazdasági kamarai választások alkalmával tapasztalhattunk. A poli-tikai pártok harca a jelölő listák összeállításánál inkább személyi jellegűt ölt és így amellől, hogy aránylag szűk térre szorítkozik s nem vonul ki a tömegek közé, befelé annál nagyobb sur-lódási felületet képviselhet a kandidáló név-jegyzékek összeállításánál.

A kolozsvári kamarai választásokra három jelölőlistával vonulnak fel a kereskedők. Az egyik a kolozsvári Kereskedők Tanácsa, a második a Román Kereskedők és Iparosok Egyesületé, a harmadik az Iparkamaráé lesz. A jelöltek összeállításához még nem fogtak hozzá s a megbeszélések inkább az elvi kérdé-sek megvitatásának stadiumában állanak.

A Kereskedők Tanácsa, amely a kolozs-vári kereskedők többségét egyesítvén mngában, a legtöbb eséllyel indul az urnák elé, minden politikai állásfoglalást mellőzve csakis oly keres-kedőket fog jelölőlistáján kandidálni, akik kizá-rólag a kereskedői érdekeket képviselik. A tanács a politikai érdekek egyensúlyba hozása céljából oly megoldást keres, hogy a jelölőlistán minden számbajövő politikai párt tagjai része-sülhessenek. A Kereskedők Tanácsa paritásos listával vonul a választásokra.

A Román Kereskedők és Iparosok Egye-sülete valószínűleg önálló listával lép fel a vá-lasztásokon. Ez a lista kizárólag nemzetiségi alapon lesz összeállítva, amennyiben csakis ro-mán jelöltek neveit fogja felölelni s a kolozs-vári kereskedők 80—85 százalékát, akik ma-gyar ajkuak, figyelmen kívül hagyja. Értesü-lésünk szerint az egyesület vezetősége a maga külön listájához a liberális párt hivatalos tá-mogatását kívánja megszerezni. Az erre vonat-kozó tárgyalások annál nyugtalanítóbbak a ki-sebbségi kereskedők számára, mivel a jelzett kereskedői egyesület, a kolozsvári román ke-reskedőknek is csak egy töredékét foglalja ma-gában s így ezeknek hivatalos hatalommal való

erőltetése csak a túlnyomó számu népkiseb-b-ségi elemek rovására történhetik.

A harmadik lista, amely mögé azok a ke-reskedők sorakoznak, akik a Kereskedők Ta-nácsa és a Román Kereskedők és Iparosok Egyesülete keretein kívül állanak, szintén po-litikamentes listát állít össze.

Rá kell mutatnunk ezzel az alkalommal arra a körülményre, hogy a kamarai törvény értelmében abban az esetben, ha a szeptember tizenhatodikára összehívott választói közgyűlés határozatképtelen volna, a választásokat sze-ptember huszadikán fogják megejteni, a meg-jelent tagok számára való tekintet nélkül.

Tekintve a szavazó tagok nagy számát, könnyen megtörténhetik, hogy a tagok szűk-séges számának elmaradása következtében a választói közgyűlést szeptember huszadikára halasztják. Ez a nap pedig a zsidó újév máso-dik napjára esik, ami a kolozsvári magyarjku zsidó kereskedők egy jelentékeny részét arra indíthatja, hogy a szavazástól tartózkodjék. Az érdekelt kereskedők erre való tekintettel intervencióra kérték föl a kamarát a választási időpont megfelelő módosítása érdekében. Ha ez a módosítás meg nem történik, ugy a kereskedők igen nagy részét sérelmesen fogják kezelni s ezzel olyan választási fogást alkal-maznak, amely a román kereskedők egyesüle-tének sovínista előretörését talán elősegítheti, de éppen a kereskedők társadalmában a nem-zdtségi békét végzetesen összerontja.

A kolozsvári kisiparosok és a gyáriparosok tárgyalása a nagyipari tanácsstagok számának megosztása érdekében még mindig folyamatban van. A kisiparosok oly megoldást keresnek, hogy a tizenhárom tanácsstag közül hetet a gyáriparosok, hatot a kézműipar jelöl a közös listára, míg a gyáriparosok 8:5 arányban ki-vánják maguk javára megosztani a tanácsstagok számát. A kisiparosok a közeli napokban érte-kezleten döntenek a kérdés felett. A kézmű-ipar, amint azt a napokban lapunk e helyén már jeleztük, azonkívül, hogy a tizenhárom nagyipari tanácsstag egy részét jelöli, külön még három tanácstagot fog választani.

A romániai mérnökök országos kongresszusát szeptember hó 13—20. napjain tartják meg Chisinauban
Novemberben elkészül a vámnomenklatura

A pénzügyminisztérium tudvalevőleg tíz bizottságot nevezett ki a vámnomenklatura mó-dosításának megejtésére. A bizottságok munká-ját az tette szükségessé, hogy a nomenklatura összeállítása a munkálatok gyors befejezése következtében fölületesen és hiányosan oldotta meg a feladatot. A jelenlegi tíz bizottság mun-kája csigalassúsággal haladt előre s a vám-tarifa 850 tételéből mindössze 200-at vettek revízió alá. A nyári hónapokban a munkálatok teljesen szüneteltek, most pedig a minisztérium úgy intézkedik, hogy szeptembertől novemberig föltétlenül el kell végezni a revíziós munkálato-kat. Vajjon mikor fogják az új bizottságokat kinevezni, hogy a jelenlegi bizottságok gyors munkájának felületességéből eredő hiányait re-vízió alá vegye?

Cseplés Torda-aranyosban. Tordai tudósítónk jelentése szerint vármegyeszerte szorgos munkakedvvel folynak a cseplési mun-kálatok, melynek a száraz időjárás is kedve-zett. A buzacséplés eredménye az utóbbi évek-hez viszonyítva jónak mondható, mivel az át-lagos hozam 14—15, sőt 16 mázsa, ami bizony Aranyosszéken régen fordult elő. A szőlők az utóbbi hetek szárazmeleg időjárása folytán so-kat javultak s ha a javulás folyamatát valami meg nem zavarja, közepes eredményű szűret remélhető. Az ujbó, illetve must kereslete még nem indult meg. Ugy látszik az idén gazdáink nagymennyiségű ujbort lesznek kénytelenek be-pincézni. A gyümölcsösök elég szép eredményt ígérnek, főleg minőségben. A mennyiséget erő-sen fenyegeti a fergesedés, amely miatt az alma nagy százaléka lehullt. Szilva és dió elegendő lesz, a gyümölcsárak azonban ma-gasak.

TŐZSDE

Zürichben a lej 260, Párisban —

Kolozsvári piacon tüzetelenség ural-kodik, tartott, szilárd árakkal. Tegnap délután hat óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 39:15—, Newyork 200:75, London —, Wien 28:45, Prága 599, Milánó 767, Páris 950, Budapest 345.

Bukaresti zárlat augusztus 26-án:
Deviza: Páris 952, London 981, Newyork 201—, Itália 760, Svájc 2820, Bécs —, Prága 598.
Valuta: Napoleon 740, márka 47—, léva 138, török font 112, font sterling 970, svájci frank 38—, olasz lira 750, drachma 300, dinár 345, dollár 200—, lengyel márka 32:50, osztrák kor. 28—, magyar korona 27:50, cseh korona 590.

Zürichi zárlat augusztus 26-án:
Berlin 122:7/8, Amsterdam 208—, Newyork 516—, London 2507, Páris 2415, Milánó 1930, Prága 1530, Budapest 7250, Belgrád 922:50, Bukarest 260, Varsó 87:50, Wien 7265.

Hatóságilag engedélyezett

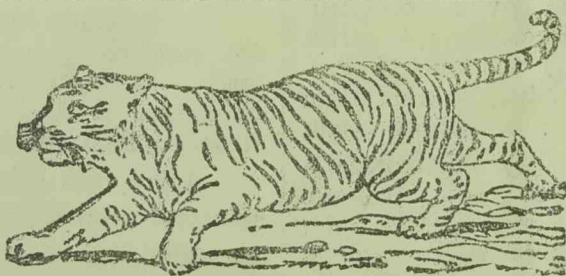
végeladás
Lőrincz & Tóth
cégnél

TENNIS

nadrág, lüstersacco,
vászon ruhák

NEUMANN M.

cégnél Cluj, Piața Unirii 14.

MODE DE PARIS

S. EISENSTÄDTER

SZÜCS ÉS SZÖRMEÜZLET, CLUJ
PIAȚA UNIRII (FÖTÉR) 12
TELEFON 768. SZ.

Szőrmekabátokban, sportkabátokban, echartok, külön-féle szörmékben óriási választék. Külön angró osztály.

Fiókok: Arad, Str. Alexandri 1., Alba-Iulia, Str. Regele Ferdinand 4.

RODALOM-MŰVÉSZET

Beiratkozás Izsó Miklós színiiskolájába. Izsó Miklós színiiskolájában a beiratkozások folyamatban vannak. Szeptember 1-ő elején kezdődnek meg az előadások, melyek után már több jelentkezést nem fogad el az igazgató. Jelentkezni kedden és csütörtökön d. i. 4—6 óra között lehet a Magyar Színház épületében.

Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd Kolozsváron. Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operaénekes nyaralásukból hazaérkeztek és lakásukon, Deák Ferenc utca 22. II. (Str. Regina Maria) találhatók naponta délután 5—7-ig.

Fundatia Principele Carol mozgó netti műsora a Színkörben. Augusztus hó 27-ikén és 28-án, csütörtök és pénteken: Nagy Katalin cárnő táncosnője. Elethű korpék az orosz udvar és főurak életéből, csodaszép kiállítás és a leghíresebb moszkvai színészekkel a főszerepekben: Runia, Czovskaja, Hovansky stb. Vasárnap, 30-án, nagy gyermek-előadás 11 és fél órai kezdettel, Zigottóval, 6 felvonásban.

Heti műsor:

Csütörtök: Mariska, vagy a házasságtörés iskolája. (Ujdonság először. Sorozatszám 316.)

Péntek: Mariska, vagy a házasságtörés iskolája. 2-odszor. (Sorozatszám 317.)

Szombat délután fél 4 órakor: A csirkefogó. (Ujdonság 6-odszor. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 318.)

Szombat este fél 9 órakor: Csárdáskirálynő. (Király Ernő vendégjátékával, Karácsonyi Ili föllépésével. Sorozatszám 319.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: Három grácia. (Neményi Lili, Erényi Bessivel, Ihász Aladár, Tompa Bélával. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 320.)

Vasárnap délután 6 órakor: Iglói diákok. (Király Ernő vendégjátékával. Leszállított helyárakkal. Sorozatszám 321.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Varázskeringő. (Király Ernő vendégjátékával. Pintér Böske föl lépésével. Sorozatszám 322.)

Hétfő: Leányvásár. (Király Ernő vendégjátékával, Pintér Böske és Neményi Lili föllépésével. Sorozatszám 323.)

A színházi iroda hírei:

Mariska vagy a házasságtörés iskolája. Csütörtökön este lesz a premierje Biró Lajos új, Budapesten renkiült sikert aratott hatfelvonásos darabjának, melynek Mariska vagy a házasságtörés iskolája a címe. A sárga lilium, Gárnó, Hotel Iperial szerzőjének új darabja, végig művészi színvonalu szinpad alkoztas, amely nagyon érdekes problémát old meg minden részletében irodalmi eszközökkel, amellyel rendkívül hatásosan. Biró Lajos új műve elsőrangú szereposztásban kerül színre: Baróti Erzs, K. Tóth Erzs, Forgács, Kemény, László, Cselle, Mihályfy László hálás érdekes feladatokhoz jutottak. Pénteken megismétlik a Mariska, vagy a házasságtörés iskolája előadását.

Király Ernő vendégjátéka. Szombaton este kezd meg vendégszereplését Király Ernő. Első este a Csárdáskirálynő Edvinjét fogja játszani. Partneri Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Ihász Aladár, Leövey Leó lesznek. Második napon két előadás keretében lép fel Király Ernő: Vasárnap délután 6 órakor az Iglói diákokban s félkilenc órakor a Varázskeringőben. Az Iglói diákok előadását leszállított helyárakkal tartja meg a színház. A Varázskeringőben Helén hercegnő szerepét Pintér Böske fogja játszani. Hétfőn este a Leányvásár Tom Miggles szerepében lép fel Király Ernő, Pintér Böske (Lucy), Neményi Lili (Bessie), Ihász Aladár (Fritz), Leövey, Izsó fogják a Leányvásár többi szerepeit játszani. A Király-előadásokra rendes helyárakkal, elővételi díj nélkül válthatók meg a jegyek.

Csirkefogó és Három grácia — olcsó helyárakkal. Szombaton délután fél-négy órakor a tavalyi utóvad legnagyobb sikerű ujdonságát, a Csirkefogót fogják olcsó helyárakkal előadni. — Vasárnap délután fél-három órakor pedig szintén olcsó helyárakkal Lehár Ferenc diadalmas sikerű operettje, a Három grácia kerül színre.

SPORT.

Országos ifjúsági atlétikai bajnokságok Aradon

Románia országos ifjúsági atlétikai bajnokságait az aradi AC. rendezi meg szeptember 6-án hagyományos országos versenye keretében.

A versenyen a következő ifjúsági bajnokságok kerülnek döntésre.

100 m. 200 m. 400 m. 800 m. 1500 m. síkfutás, magasugrás, távolugrás, súly, diszkosz és gerelyvetés, 4 x 100 m. staféta.

Szenior számok: 100 m. 200 m. hcp. 400 m. 800 m. junior, 1500 m., diszkoszvetés, gerelyvetés hcp. távolugrás, magasugrás egyéni és ötöscsapat, kalapácsvetés, 4 x 100 m. staféta, 100 x 200 x 400 x 800 x 1500 m. staféta, 13 km. országúti gyaloglás Románia bajnokságáért.

A nevezések ifj. számokban Szigethy Jenő Erdélyi Hitelbank, a senior számokban Vass Gusztáv címére Bulev. Reg. Ferdinand 4. küldendő. Nevezési zárlat szept. 1.

Magyar folyambajnokság. A magyar folyambajnokságot Budapesten keresztül tartották a Dunán az újpesti öböltől a műegyetemig terjedő szakaszon kb. 10 k. távon. A versenyen 43 férfi és 16 nő indult. A győztes az ifju Pálok István FTC. lett ki a távot 61 p. 54 mp. alatt tette meg. 2. Tarnovszky Enere MAC. 62 p. 52 mp. A nők közül 1. Stréber Lotti MAC. 69 p. 22 mp. 2. Kereszturi Kamilla FTC. 70 p. 05 mp. Mindkét csapatversenyt a MAC. nyerte.

Gáspár ismét 190 cm-t ugrott a szegedi versenyen. Ugyanitt a Szegedi Orbán 187 cm ugrásával egyéni rekordot ért el. Benne látják a jövőd magasság rekordert. Nagyszerű távolugró mezőny indult a norvégiai Bergenben. 1. Aastadt 728.5 cm. 2. Jones (Amerika) 718.5 cm. 3. Johonnsen 706 cm. 4. Svere Hansen (olimpiai helyezett) 704 cm. 5. Nuland 700 cm.

A VAC csapata nem játszhatott a bécsi olimpiai olimpiádon. Párját ritkító sportszerűtlenséget követett el a bécsi Hakoah a budapesti VAC futball csapatával. A Bécsben rendezett zsidó olimpiád alkalmából lekötötte a VAC csapatát egy Bécsben, később meghatározandó ellenféllel tartandó mérkőzésre. A VAC csapata fel is utazott Bécsbe, de mikor a részletek után tudakozódtak, kiderült, hogy a Hakoah nem hajlandó őket fogadni, azt állítván, hogy csak a VAC tornászait és vívóit hívta meg. A Hakoah álláspontjából nem volt hajlandó engedni, úgy, hogy a VAC vezetőjének más ellenfél után kellett néznie. Azonban hét vége lévén, ez sem sikerült, úgy, hogy a pesti csapatnak játék nélkül kellett Bécsből hazatérnie.

A prágai Spárta nemzetközi atlétikai versenye. A Spárta versenyének első napján nagyszerű eredményt ért el az eddig ismeretlen Prunner, ki gerelyvetésben 60.64 méterrel új rekordot állított fel. A budapesti Gross 5000 méteren oldalszurás következtében csak ötödik lett.

Gerelyvetés: 1. Prunner, Slavia 60.64 m. 2. Chmelik, Sparta 59.15 m. 3. Koczán, Sparta 56.52 m.

5000 m. 1. Bruhnen (Wien) 15 p. 54.8 mp. 2. Kostyak 16 p. 0.7 mp. 3. Gross 8 m.

Súlydobás: 1. Chmelik 12.54 m.

Távolugrás: 1. Linka 652 cm.

Svédstaféta: 1. Sparta 2 p. 06.2 mp. 2. Slavia 2 p. 08. mp.

Wiriath jó formában. A kiváló francia futó: Wiriath 800 méteren 1 p. 56.2 mp. alatt győzött Barton ellen 3 méterrel.

A svéd atlétikai bajnokságok első napján csak néhány számot bonyolítottak le. Meglepetés volt Byléhn győzelme 800 méteren Svenson felett, továbbá a távolugrás gyenge eredménye.

200 m. síkf.: 1. Pettersen 22.2 mp.
800 m. síkf.: 1. Byléhn 1 p. 54.5 mp.
5000 m. síkf.: 1. Eklöf 15 p. 10 mp.
Távolugrás: 1. Hallberg 686 cm.
56 fontos súlyhajítás: 1. Lind 10.90 m.

Finn munkáseredmények. Egy finn-országi munkásversenyen a következő kitünő eredményeket érték el:

800 m. síkf.: 1. Eino Borg 1 p. 55.6 mp. (Jobb a finn rekordnál).

Magasugrás: 1. Erholen 185 cm.

Súlydobás: 1. Korpi 13.66 m.

400 m. síkfutás: 1. Matilla 50.8 mp.

AUGUSZTUS HÓNAP SZENZÁCIÓJA!

Győri áron alul árúsítjuk
ki a következő anyagokat:

Duplaszéles divatmintás grenadin métere
59 lej.

Duplaszéles divatmintás opál métere
49 lej.

Szintartó mosódelén métere
33 lej.

Kitanó minőségű ingzefir métere
42 lej.

100 cm. széles marocain métere
229 lej.

100 cm. széles marocain métere
169 lej.

Kalapduftin (minden divatszínben) 1 m.
119 lej.

140 cm. széles tartós férfiruhaszővet 1 m.
119 lej.

Futó és egyéb szőnyegek, bufor-
szőnyegek gazdag választékban

RENAISSANCE
NAGYÁRUHÁZ

Calea Reg. Ferdinand 15.

**Bárd, Moravetz, Nádor
és Rózsavölgyi-albumok**

180—200 lej, valamint az összes zeneművek kaphatók
Király János zeneműkereskedésében
Főter 15. sz. (Plebánia-épület). Legkedveltebb operák 80—100 lejig

ÜZLETÁTHELYEZÉS JANKY SZÜCS új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand (Wesselényi-u.) 17. Szőrmék, bundák legolcsóbban beszerezhetők.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 4 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állást keresők részére minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Jelligés leveleket harminc napig őrizünk meg.

LEVELEZÉS

Wienbe kívánt címre levél ment. 1181

Tördemle: Tölem levél többször ajánlva ment. Ezután figyeljen erre, M. 1178

SOMLYAI

aranyozó, blondel és képrámakészítési telepe

KOLOZSVÁR

Str. I. Maria 7. Üvegüzlet: C. Victoriel 2. 60

Eldállaljuk:

Képek, rajzok, tervek és késmunkák montírozását és heretizését a leggyorsabb kivitelű a legbiztonságosabb, de mindig szolid és széles kidolgozásban, a minőséghez képest jutányos áron.

LAKÁS

Kétszobás lakás, butorozva, vagy butor nélküli, mellékhelyiségekkel, konyahasználattal a vasút közelében kiadó. Cím a kiadóban.

Francia urinő keres kétszobás és egy kis konyhás lakást butorozva, vagy butor nélküli. Ajánlatokat Lepage-könyvkereskedésbe kér.

Egy szoba, konyha, speiz, mellékhelyiségek és gyümölcsöskert kiadó. Str. Donát 194. 1180

Két iskolás lányka teljes ellátásba felvétetik. Str. Moșilor 21. 1183

Nemesített őszibúza,

vörös kalászu, az orvosi híres mag-nemesítő telepen termelve.

Megrendelhető

DÉRI ÁRPÁD

magkereskedésben

Cluj

Strada Reg. Maria 10.

Ezen bõtermõ, rozsdálló, a megdõlésnek kiválóan ellenálló fajta, a tiszavidéki búzából a Pedigree-módszer szerint lett nemesítve. A fajta nemesítője dr. Konopi Kálmán, a nemesítési munkálatait 1918-ig a magyaróvári növénynemesítő intézet ellenõrzése mellett folytatta. Ugy a gazdák, mint az uradalomak, amelyek termelték, teljes megelégedésüket fejezték ki.

Áthelyeztem

ruha- és cipõüzletemet Radák-utca 5. szám alól **Regele Ferdinand 51. szám alá,**

hol férjruhákat, nõi, férfi és gyermekcipõt most is a legolcsóbban vásárolhat. **A Wolf.**

ALKALMAZÁS

Diktálásra románul is gépirni tudó kisasszonyt felvesz ügyvéd. Deák Ferenc-u. 41. 1184

ÁLLÁST KERES

Elsőrangú irodai munkatér, ki a könyvelésben, adminisztrációs munkákban teljes jártassággal bír, azonnalra állást keres. Kevés román és német nyelvtudással. Cím megtekinthető a kiadóhivatalban.

Gyors- és gépirő, ki irodai teendőkben jártas, állást keres. Cím a kiadóban.

VEGYES

Képfelrakást a legolcsóbban csak a „Transsylvania”-butorgyár butoriaktárában eszközölnek. Deák Ferenc-u. 26.

Antikvitások, műtárgyak, porcellán, üveg, ezüst, ékszerek, szőnyegek, stb. értékesítése érdekében a „Nyugdíjasok Szövetkezete” szeptember hó elején kiállítást rendez, melyre eladó tárgyakat bizományba vesz. Bejelentések Jókai-utca 23. sz. alatt, a régiségüzletben elfogadjatnak e hó folyamán.

Ványolás, festés, gőzvasalás, borzolásra posztóvègek átvételnek a Honvéd-utca 118. sz. alatti posztógyárban.

Pedicür tyukszemvágó szalon Calea Regele Ferdinand 17. Tulajdonos Kiss Miklós. Kívánatra házhöz is megy.

Mindenféle bádogos munkát a legolcsóbban készít. Első fedélfestés négyzetméterenként 15 lej, cinezett fedés négyzetméterenként 185 lej, ereszcatorna folyóméterre 85 lej, ócska fedés fekete vasbádogból, négyzetméterenként 110 lej. Szíves pártfogást kér Dániel, Berei-utca 8. 966

Értesítjük

Kolozsvár és vidéke t. közönségét, hogy Cluj-on a Malom-utca 6. szám alatti új „**PARK**” késszruha-üzletbe megérkeztek a legújabb női őszi és téli modellek.

Ugyanott férfi és női ruhák méret után is készítenek. Minden vételköltséget nélkül megtekinthető. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Eladó egészen új to-polyafa háló, háromajtós, furnéros gardero-b, Maria Terézia-korabeli rollós íróasztal és könyv-szekrény, virin csiszolt üvegekkel, fehér konyha-berendezés, több kisebb perzsaszőnyeg, ezüst és más diszálgyak, festmé-nyek, márkás porcellánok, asztali és falióra, 12 sze-mélyes ebédlőszerviz, csil-lárok stb. Calea Regele Ferdinand 98., III. em., ajtó 3.

Eladó szalon, ebédlő és egyéb butorok. Calea Victoriei 44. Érdeklődni a házimesternél. 1185

Eladó most épült villa, öt szoba és mellékhelyiségekkel, nagy kerttel, vasut közelében. Cím a kiadóban.

Kiadók:

Több egy szoba, konyha, két szoba, konyha, fürdőszoba és 3-4 szoba, konyha, fürdőszoba lakások a bel- és külvárosban.

Kinek butorozott, vagy butornélküli lakásavan, jelentse be, díjtalanul és személyesen közvetítem. Sürgősen kiadó irodahelyiség a belvárosban.

Keresek sürgősen két szoba, konyha, fürdőszoba lakást a bel- és külvárosban. A lélepes és bér nagysága nem számít.

BIROUL AMERICAN
Strada Regina Maria 7.

Menyasszonyi csokrok

virágkosarak
hálaleti csokrok
koszorúk

a legdiszesebb és legizlesebb kivi elben készülnek

DÉRI ÁRPÁD

virágüzletében,
Cluj, str. Regina Maria 10. mino-rita-templom mellett.

Mindenféle vágott és cserepes virágok a legolcsóbban szerezhetők be.

Két szép ház hely, a város legégszesebb helyén (György-falvi-ut, Magyar telep, olcsó áron eladó. Értekezni Tordai-ut 44., hátulsó udvar, bejárat Str. Cantemir 12.

Tehertelvonó kézi-terőre, 200 kilogram súlyig, olcsón eladó. Str. Regina Maria 12.

Könyvnyomdai gyorsasájtót 63x95 cm. nyomófelülettel és egy téglaysájtót, amerikai r. nd-szerűt, keresek vételre. — Csak kifogástalanul jókarban levő gépekre reflek-tálok. Körüli árajánlatok gyártási hely és idő fel-tüntetésevel alábbi címre: Lengyel, Cluj, Str. Minorita

Megvételre keresek egy négykerekű lapos kézikocsit, lehetőleg féderest. Turós, Str. Pata 114. szám.

Használt olombetű (zeug) nagyobb meny-nységben kapható. Cím: Goppolt Gyula, Cluj, Str. Regina Maria 12.

Nyomatványokat legizlesebb kivitelben, jutányos árért azon-nal szállí a „Lyceum” nyomda, Str. Minorita.

Kerékpár és egy sport-gyermek kocsit olcsón eladó Tisztviselő-telep, Strada Cantemir 12.

CORONA

Egyedüli tö-kéletes utazó írógép az ere-deti amerikai CORONA, mely egy vál-tóval működik. Használható nehéz irodai munkára is, ugyanazt a célt szolgálja, mint a nagy írógép. Olcsó arban beszerezhető. **D i g i t a l a n b e m u t a t á s !**

Corona Typewriter Co. Croton New-York
írógépgyár romániai zezérképviselője

Körmendy Mihály

Cluj, Strada Regina Maria 25. — Telefon 951

JENEY IRÉN

Leonardo fényképészeti műterme

CLUJPIATA

UNIRII 26.

Gyermekfelvételek, na-gyítások, külső felvéte-lek, minden e szakmába művészi eljárás. 0000

Beteg lábakra

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt

Lengyel

harmincegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész, ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopédosztályának, több kiváló orvos rendeletére **Strada Memorandului (volt Unto-utca) 24. sz.**

A kolozsvári Czell sörfőzde
világos „URSUS” söre a közönség legkedveltebb itala.

Össze nem tévesztendő
más gyártmányu Czell
elnevezésű sörökkel,
mert csak az

URSUS

elnevezésű sör az
eredeti és közkedvelt
CLUJ-KOLOZSVÁR
MONOSTORI SÖR.

UJSÁG

Előfizetni, hirdetések és apróhirdetéseket feladni a következő helyeken lehet:

Cluj-Kolozsvár:

A kiadóhivatalban, Deák Ferenc-utca 35.; a Gombos-féle papírüzletben, Strada Regina Maria 12.; a Friedmann-könyvkereskedésben, Főter.

Nagyvárad:

Arcaal-ügynökség, Uri-utca.

Szatmár:

Szamos-hirlapiroda, a Dacia-szálló udvarán.

Marosvásárhely:

Csergő Tamás és Társa, Főutca 85.

Arad:

Vértess Imre szerkesztőségi és kiadóhivatali vezető. Lapelárusító: Lóbl-hirlapiroda.

Temesvár:

Pál György szerkesztőségi és kiadóhivatalvezető; A. B. C. hirlapiroda.

Brassó:

Erekes-hirlapiroda, Kapu-utca 82. szám.

Sepsiszentgyörgy:

Feder-papirkereskedés.

ELADÓ

agrármentes 10 és 22 holdas birtok, kolozsvári határban, országút és vízvezeték mellett. Kiadó a belvárosban két világos iroda, az egyik egyszobás, a másik kétszobás és egy borpince. — Több sarokház üzlettel. Két-három szobás családi házak 200.000 lejtelől feljebb. Elsőrendű uriházak kerttel. — Jövedelmező belvárosi házak. Értekezhetni:

Kovácsnál, Hosszu-utca 1. sz.

HIRSCH ALADÁR

CIPÉSZMESTER értesíti üzletfeleit, hogy

műhelyét áthelyezte

Str. Dacia (Radák-u.) 5. sz.

alá, saját házába. — Minden megrendelést a legdivatosabb és bolti árkánál 10 százalékkal olcsóbban készíti. :: ::

Farmati Lajos bőrdöndös

Cluj, Strada Memorandului (Unto-utca) 16.

Készít új bőrdöndöket és utazótáskákat. Javításokat olcsón vállal. Vidéki megrendeléseket azonnal, pontosan eszközöl!